МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Херсонський державний університет
Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи
Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректорка з навчальної та науково-педагогічної роботи, голова науково-методичної ради
_____Дар'я МАЛЬЧИКОВА
« 22 » жовтня 2026 р.

Питання до атестації здобувачів вищої освіти

(Атестаційний екзамен з методології науково-дослідної роботи у галузі психології)

Галузь знань **С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини**
Спеціальність **С4 Психологія**
Освітньо-професійна програма **Психологія**
Рівень вищої освіти **другий (магістерський)**
Форма навчання **денна, заочна**

ПОГОДЖЕНО
на засіданні науково-методичної ради факультету педагогіки, психології та соціальної роботи
Голова НМР Швець Т.М.
19 жовтня 2026 р., протокол № 2

Івано-Франківськ, 2026 р.

Затверджено на засіданні кафедри
психології Протокол № 4 від 05.10.2026 р.

В.о. завідувача кафедри психології Володимир ГУРІЧ

І. Пояснювальна записка

Атестація здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за ОП Психологія здійснюється комплексно: у формі атестаційного екзамену *з «Методології науково-дослідної роботи у галузі психології» та захисту кваліфікаційної роботи*

ОК 13	Атестація здобувачів вищої освіти	6 кредитів	Публічний захист кваліфікаційної роботи, атестаційний екзамен за спеціальністю

В наш час, коли йде реформування національної системи освіти України, зароджується новий підхід до професійної підготовки майбутніх фахівців, які б відповідали суспільним потребам і світовим стандартам, основним критерієм роботи психолога є раціональне поєднання теоретичних знань з умінням застосовувати їх на практиці, що означає потребу вести пошук ефективних форм і методів, удосконалення програм, розробку нових методик, тощо. Постійно зростають вимоги практики до більш глибокого засвоєння та усвідомлення студентами методологічних проблем психології та її загальної теорії. Сучасний фахівець повинен мати системне, інтегральне професійне мислення, узагальнений критичний погляд на місце психології у системі інших наук про людини та на місце кожного психічного явища в загальній структурі психіки.

Тому програма атестації на здобуття ступеня вищої освіти «магістр» спрямована на виявлення рівня оволодіння системою теоретичних знань, специфіки наукового знання, основних принципів побудови наукової концепції, дослідницьких стратегій та проведення наукового дослідження. Здобувачі повинні продемонструвати вміння виокремлювати критерії оцінки ефективності наукового дослідження, параметри порівняння певних наукових концепцій та емпіричних досліджень; вміння планувати складні експериментальні та квазіекспериментальні дослідження; проводити аналіз та інтерпретування отриманих результатів.

Програма атестації на здобуття ступеня вищої освіти «магістр» містить перелік рекомендованої літератури та критерії оцінювання знань.

Атестація здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Психологія» зі спеціальності С4 Психологія проводиться у формі атестаційного екзамену за спеціальністю, захисту кваліфікаційної роботи та завершується видаванням документу про освіту встановленого зразка про присудження здобувачеві ступеня

магістра з присвоєнням освітньої кваліфікації – магістр психології. Атестація здійснюється відкрито і публічно.

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність. Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог; здатність застосовувати професійні компетенції спрямовані на покращення «якості» життя населення та осіб південного регіону; здатність невідкладно і перманентно здійснювати психологічний супровід осіб, що потребують психологічної допомоги.

Загальні компетентності (ЗК):

1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
5. Цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність.
6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
8. Здатність розробляти та управляти проектами.
9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
11. Здатність і толерантність до невизначеності.

Спеціальні (фахові) компетентності:

1. Здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.
2. Самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.
3. Обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.
4. Здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.
5. Організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.
6. Ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.
7. Приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.
8. Оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
9. Дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями, бути емпатійними, толерантними.

10. Розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам (населенню, учасникам бойових дій, членам їх сімей) у складних життєвих ситуаціях.

11. Надавати та реалізовувати психологічну допомогу при переживані гострих кризових та посткризових станів.

12. Вирішувати комплексні завдання психологічної діагностики, корекції, реабілітації та психологічного супроводу населення, міграційних та адаптаційних процесів.

Програмні результати навчання:

1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування, тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретної ситуації професійної діяльності.

12. Здійснювати ресурсну підтримку як метод нормалізації та стабілізації психоемоційного стану людини в кризових умовах функціювання країни.

13. Здійснювати психогігієнічну, реабілітаційну та психопрофілактичну підтримку населення (клієнти, учасники бойових дій, медичний персонал, діти, вчителі) в умовах соціально-економічної, політико-географічну небезпеки країни.

14. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення.

15. Застосовувати сучасні технології психокорекційної та

терапевтичної допомоги особам, які зазнали травматичного досвіду.

16. Вживати ефективних заходів щодо збереження психічного здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

ІІ. МОДУЛІ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Психологічні технології роботи з персоналом організації.

Освітня компонента «Психологічні технології роботи з персоналом організацій» спрямована на опанування напрямків, форм та методів роботи психолога в організації. Важливим чинником підвищення ефективності діяльності будь-якої організації в умовах ринкової системи є активізація людського чинника, забезпечення можливості розвитку творчого потенціалу кожної людини в процесі праці. Очевидно, рішення цієї проблеми неможливе без знання психологічних механізмів і чинників праці; психологічних особливостей успішного підбору персоналу та опанування технологій проведення бізнес-тренінгів.

Підбір персоналу – це процес вивчення психологічних і професійних якостей працівника з метою встановлення його відповідності до вимог робочого місця і підбору з наявних претендентів того, хто найбільше підходить на це робоче місце, з врахуванням його кваліфікації, спеціальності, особистісних якостей, здібностей, характеру та інтересів організації. Це є досить складний процес, що вимагає психологічних знань.

Бізнес-тренінг – один із видів навчання, що має на меті формування ділових навиків та вмінь, необхідних для ефективної діяльності працівників.

Практики консультування та терапії.

Виникнення, розвиток і специфіка консультування та терапії**.** Завдання та специфіка психологічного консультування та терапії. Основні відмінності психологічного консультування від психокорекції та психотерапії.

Вимоги до психолога-консультанта та його діяльності**.** Загальні вимоги, що пред'являються до психологічного консультування і до психолога-консультанта. Порівняльні особливості поведінки під час роботи психолога-консультанта. Психологічні якості психолога-консультанта. Спеціальні вимоги, що пред'являються до ситуації психологічного консультування.

Технологія ведення консультативної бесіди**.** Принципи організації діалогу з клієнтом у рамках психологічного консультування. Етапи ведення консультативної бесіди.

Техніки психологічного консультування**.** Зустріч клієнта в психологічній консультації. Початок бесіди з клієнтом. Зняття психологічної напруги у клієнта і активізація його розповіді на стадії сповіді. Техніки, що застосовується при інтерпретації сповіді клієнта. Дії

консультанта при наданні клієнту рекомендацій. Техніка завершального етапу консультування і практика спілкування консультанта з клієнтом по закінченні консультації. Типові технічні помилки, допущені в процесі консультування, способи їх усунення.

Навички активного слухання. Набуття навичок дослідження. Навички уважної поведінки. Тестування в практиці психологічного консультування.

Типи клієнтів і особливості взаємин. Типологія клієнтів за різними критеріями. Вплив анатомо-фізіологічних ознак клієнтів на процес консультування та терапії. Рольові позиції психолога. Методи роботи з важкими клієнтами.

Психотехніки у психотерапевтичному процесі. Стратегії і зміст психотерапевтичного процесу. Специфіка психодинамічного напрямку у трактуванні психологічних проблем. Психотехніки в когнітивно-поведінковій психотерапії. Практичне застосування екзистенційно-гуманістичної терапії. Вітчизняні традиції у практиці надання психологічної допомоги.

Реабілітаційна психологія.

Реабілітаційна психологія охоплює понятійний апарат, теоретичні та методологічні питання, пов'язані з соціально-психологічними феноменами, механізмами і закономірностями реабілітації людей з інвалідністю та хронічними захворюваннями. Крім того, вона розглядає теоретичні та практичні аспекти, ключові поняття та методологічні підходи, що сприяють максимізації незалежності, функціонального статусу і соціальної участі таких осіб у суспільстві.

Метою психології реабілітації є підготовка фахівців, здатних здійснювати ефективну оцінку та реабілітацію осіб з особливими потребами. Курс спрямований на формування глибокого розуміння ролі психології у процесі реабілітації, що включає розробку індивідуалізованих програм підтримки та допомоги. Основні цілі полягають у розвитку навичок аналізу та інтерпретації даних, необхідних для виявлення потреб пацієнтів, а також у поглибленому вивченні теоретичних основ реабілітаційної психології. Дає знання про методи, які сприяють покращенню функціонального статусу, самооцінки та соціальної інтеграції осіб з інвалідністю, що дозволить їм стати компетентними спеціалістами у своїй галузі.

Психологія особистості в кризових ситуаціях.

Психологія особистості в кризових ситуаціях спрямована на формування системних знань про природу та особливості життєвих криз, фактори психологічної травматизації, вікові та екзистенційні кризи, а також на оволодіння методами психологічної допомоги особистості у складних та екстремальних життєвих ситуаціях. Охоплює:

- базові поняття кризової психології, типологію криз і стресових станів;
- фактори й форми психологічної травматизації, індивідуальні реакції на стрес;
- вікові кризи, кризи ідентичності, кризи професійної діяльності;
- психологію війни, тероризму, природних катастроф, посттравматичні стани;
- специфіку надання екстреної психологічної допомоги;
- проблематику термінального періоду, суїцидів та віктимності.

Здобувачі опановують як теоретичні знання, так і практичні інструменти для роботи з людьми, що переживають кризу, розвивають навички кризового консультування й підтримки.

Технології посттравматичного зростання.

Даний курс присвячений вивченню феномену посттравматичного зростання, який демонструє, що навіть найважчі життєві випробування можуть стати поштовхом для особистісного розвитку. Курс поглиблює розуміння психологічних механізмів, що лежать в основі цього феномену, розглядає різні моделі посттравматичного зростання та вивчає практичні інструменти для сприяння зростанню після травми.

Мета полягає в підготовці фахівців, здатних ефективно працювати з людьми, які пережили травматичні події. Технології посттравматичного зростання спрямовані на формування глибокого розуміння психологічних процесів, пов'язаних з травмою та відновленням, а також надання практичних навичок для сприяння посттравматичному зростанню.

Технології психокорекційної роботи.

Психокорекційна практика як основна форма діяльності практичного психолога. Поняття про психологічну корекцію, мета і завдання. Принципи та види психокорекційної роботи. Основні елементи психокорекційної ситуації.

Особливості організації та проведення психологічної корекції. Форми корекційного впливу. Врахування характеру психологічних проблем, віку та особистісних якостей при виборі форми психокорекційного впливу. Основні етапи психокорекції. Принципи побудови спілкування психолога з клієнтом. Роль невербальних засобів спілкування в одержанні інформації, встановленні контакту та здійсненні впливу.

Теоретичні передумови психокорекційної практики**.** Поняття про особистісні деструкції. Особистісна проблема у спілкуванні як об'єкт психологічної корекції. Поняття про психологічні захисти. Логіка дії несвідомого. Особливості процесуальної діагностики у ході психокорекції.

Теоретико-методологічні засади групової психокорекції**.** Поняття про групову динаміку як фактор психокорекції. Результативність групового психокорекційного процесу. Основні напрямки психокорекції у

глибинній психології. Екзистенційно-гуманістичний напрямок психокорекції. Когнітивно-поведінкова психологія як підґрунтя психокорекції.

Методи практичної психокорекції. Психокорекційні технології для дітей з проблемами у розвитку.

Майндфулнес орієнтована арт-терапія травми.

Майндфулнес орієнтована арт-терапія травми заглиблюється в психологічний вплив травми та досліджує теоретичні основи відновлення після травми за допомогою арт-терапії на основі усвідомленості. Курс зосереджений на всебічному розумінні нейробіологічних, емоційних та когнітивних реакцій на травматичний досвід, включаючи гостру, хронічну та складну травму.

Даний курс представляє арт-терапію на основі усвідомленості (MBAT) як ефективний терапевтичний підхід для людей, які пережили травму. За допомогою тематичних досліджень, дискусій та рефлексивних вправ
з художніми матеріалами студенти навчаться розпізнавати вплив травми на окремих осіб та спільноти.

ІІІ. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання здобувачів ступеня вищої освіти «магістр» атестаційного екзамену з «Методології науково-дослідної роботи у галузі психології»

(згідно до «Порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті (наказ від 30.09.2026 № 550-Д); (Положення про організацію освітнього процесу в ХДУ (зі змінами липень 2025) Наказ Херсонського державного університету від 02.09.2020 № 789-Д (зі змінами: наказ від 07.02.2024 № 88-Д; наказ від 28.05.2024 № 287-Д; наказ від 25.06.2024 № 350-Д, наказ від 29.10.2024 653-Д, наказ від 22.11.2024 №720, наказ від 04.07.2025 № 346-Д))»

https://kspu.edu/Legislation/educationalprocessdocs

Атестаційний екзамен передбачає оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти щодо їх відповідності вимогам освітньо-професійної програми Психологія, стандарту вищої освіти за спеціальністю С4 Психологія у формі тестування з обов'язкових дисциплін професійної підготовки в обсязі чинних силабусів.

Оцінка відповідає рівню сформованості загальних і фахових компетентностей та отриманих програмних результатів навчання здобувача освіти та визначається шкалою ЄКТС та національною системою оцінювання (табл. 1).

Таблиця 1

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

Сума балів /Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/National grade
90 – 100	**A**	Excellent	Відмінно
82-89	**B**	Good	Добре
74-81	**C**		
64-73	**D**	Satisfactory	Задовільно
60-63	**E**		
35-59	**FX**	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	**F**		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання здобувачів атестації
атестаційного екзамену з «Методології науково-дослідної роботи у галузі психології»

Атестація є засобом перевірки теоретичної й практичної підготовки здобувачів згідно з типовими програмами. Вона проводиться у формі тестування (використання Google форм) з питань, пов'язаних із теоретичними та практичними запитаннями з освітньої програми «Психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Тривалість тестування не повинна перевищувати 1 години при обов'язковій ідентифікації здобувачів.
Максимальна кількість балів – 100.

Критерії оцінювання тестової відповіді:

Тестові завдання є закритими та містять 4 варіанти відповіді, серед яких тільки один варіант є вірним, за кожну правильну відповідь здобувач отримує 1 бал. Тестові завдання оцінюються за наступною таблицею переводу кількості вірних відповідей у бали.

Кількість вірних відповідей	Оцінка за 200-бальною шкалою
50	100
49	98
48	96
47	94
46	92
45	90
44	88
43	86

42	85
41	84
40	82
39	80
38	78
37	76
36	74
35	73
34	72
33	71
32	69
31	68
30	67
29	66
28	65
27	64
26	62
25	60
24	59
23	58
22	56
21	54
20	52
19	50
18	48
17	46
16	44
15	42
14	40
13	38
12	36
11	34
10	32
9	30
8	28
7	26
6	24
5	22
4	20
3	18
2	16
1	14

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ:

Основна література:

1. Баклицький І. О. Психологія праці: підруч. – 2-ге вид., перероб. і доп. / І. О. Баклицький. – К.: Знання, 2008. – 655 с.
2. Баріхашвілі І. І., Ворона М. П., Грищенко Г. В., Стариков І. М. Психологічні основи профорієнтації і професійного самовизначення / Під заг. наук. ред. д. пед. н., проф., акад. РАО Старикова І. М.: навч. посіб. – К.: Професіонал, 2009. – 208 с.
3. Гончарова Н. О. Основи професійної орієнтації / За ред. В. Ф. Моргуна. навч. посіб. – К.: Слово, 2010. – 168 с.
4. Коропецька О. М. Профорієнтація та профвідбір: навч. посіб. / О. М. Коропецька. – Ів.-Франківськ, 2009. – 348 с.
5. Васьківська С.В. Основи психологічного консультування. Навчальний посібник. Київ. Четверта хвиля, 2004. 256 с. / [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.studfiles.ru/preview/5260593/page:2/
6. Лагутін В. А., Ілларіонова О. П. Практична психологія: основи психологічного консультування. Дніпро: ДУЕП ім. Альфреда Нобеля, 2018. 160 с.
7. Панок В. Г., Зварич І. М., Чаплак Я. В., Чернописький О. М. Психологічне консультування: теорія та практика: навч.-метод. посіб.; ред.: І. М. Зварич, В. Г. Панок, В. М. Радчук; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. Чернівці: Рута, 2017. 272 с.
8. Самошкіна Л. М. Основи психологічного консультування: навчальний посібник /за ред. чл.-кор. АПН України, проф. Е. Л. Носенко. Д.: Вид-во ДНУ, 2011. 332 с.
9. Батраченко І.Г. Психологічні Закономірності розвитку антиципації людини : автореф. дис. на Здобуття наук. ступеня докт. психол. наук: спец. 19.00.01 «Загальна психологія, історія психології»; ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського». Одеса. 2010. 42 с.
10. 2. Боришевський М.Й. Особистість у вимірах самосвідомості: монографія. Суми : Еллада, 2012. 608 с.
11. 3. Васютинський В.О. Психологічні виміри спільноти : монографія. К. : Золоті ворота, 2010. 120 с.
12. 4. Губерман І.М. Як мозок передбачає майбутнє. 2015. [Електронний ресурс] – Режим доступу до статті : http://www.poznavayka.org/ uk/biologiya-2/yak-mozok-peredbachaye-maybutnye/.
13. 5. Дворник М. С. Прокрастияація в конструюванні особистісного майбутнього : монографія. Інститут соціальної та політичної психології НАПН України. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2018.120 с.
14. Варбан Є. О. Життєва криза: поняття, концепції та прояви. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Вип. 10. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2010. С. 120–133.
15. Дзюба Т. М. Психологія дорослості з основами геронтопсихології. Навчальний посібник. К. : Видавничий дім «Слово», 2013. 264 с.
16. Кутішенко В. П. Психологія розвитку та вікова психологія : Практикум : Навч. посіб. / В. П. Кутішенко, С. О. Ставицька. –К. : Каравела, 2009. 448 с.
17. Титаренко Т. М. Життєвий світ особистості у межах і за межами буденності. К. : Либідь, 2003. 176 с.
18. Медична психологія / За ред. ак. С. Д. Максименка. Підручник. Вінниця: Нова книга, 2008. 520 с. .
19. Психодіагностика : навч. посіб. / І. М. Галян. 2-ге вид. К. : Академвидав, 2011. 464 с.
20. Психологічна енциклопедія / О. М. Степанов. К.: «Академвидав», 2006. 424 с.
21. Психотерапія : підручник / Н. Ф. Каліна. К. : Академвидав, 2010. 288 с.
22. Психологічна енциклопедія : наук. видання / Автор-упорядник О.М. Степанов. К. : Академ- видав, 2006. 424 с.
23. Андрушко Я. С. Психокорекція: навч.-метод. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 212 с.

24. Кузікова С. Б. Основи психокорекції: навчальний посібник. К.: Академвидав. 2018. 320 с.
25. Татьянчиков А. О. Основи психокорекції: навчально-методичні рекомендації (в допомогу до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра факультету психології, політології та соціології) ; кафедра психології НУ «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2021. 40 с.
26. Sion, A., Czamanski-Cohen, J., Halbrecht-Shaked, OC, Galili, G., & Cwikel, J. (2023). Self-correction, digital art making and stress reduction. *The Arts in Psychotherapy* , *85* , 102060.
27. Spinazzola, J., Van der Kolk, B., & Ford, JD (2021). Developmental trauma disorder: A legacy of attachment trauma in victimized children. *Journal of traumatic stress* , *34* (4), 711-720.
28. Clarke, P. B., & Hartley, J. F. (2023). Mindfulness and counseling self-efficacy in novice counselors. *Journal of Counselor Preparation and Supervision*, *38*(1), 1-15.
29. Newton, J., et al. (2020). Mindfulness training for reducing stress and burnout in mental health professionals: A systematic review. *Journal of Counseling & Development*, *98*(1), 16
30. London, M., Sessa, V. I., Shelley, L. A. (2023). Developing Self-Awareness: Learning Processes for Self- and Interpersonal Growth. Annual Review of Organizational Psychology and Organizational Behavior, 10, 261–88.

Додаткова література:

1. Марищук В. Л. Методики психодиагностики в спорте. учеб. пособ. 2-е изд. / Марищук В. Л., Блудов Ю. М., Плахтиенко В. А., Серова Л. К. – М.: Просвещение, 1990.
2. Попович І. С. Оптимізація розвитку соціально-психологічних очікувань у студентській групі: навч.-метод. посіб. / І. С. Попович. – Херсон : ВАТ «ХМД», 2013. – 204 с.
3. Попович І. С. Психологічні виміри соціальних очікувань особистості: монограф. / І. С. Попович. – Херсон: ПАТ «ХМД», 2017. – 504 с.
4. Булах І. С., Бушай І. М., Кузьменко В. У., Помиткін Е. О. Консультативна психологія: навч. посіб. Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ: Поділ, 2016. 458 с.
5. Шевченко Н. Ф. Індивідуальне психологічне консультування: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Запоріз. нац. ун-т. Запоріжжя: ЗНУ, 2016. 197 с.
6. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 1. Київ, 2018. 208 с.
7. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 2. Київ, 2018. 240 с.
8. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 3. Київ, 2018. 236 с.
9. Robert Frager, James Fadiman "Personality & Personal Growth", 5th ed., 2002
10. Дзюба Т. М. Криза в сучасному вимірі життєвого шляху особистості. Кризи життєвого простору особистості, сім'ї та соціальних інституцій: матеріали Всеукр. наук. – практ. конф. з міжнародн. участю // Полтава, 15–17 лютого, 2013 р. Полтава : ПНПУ ім. В. Г. Короленка, 2013. С. 51–60.
11. Кордунова Н. О. Геронтопсихологія: матеріали для проведення психодіагностичного дослідження з людьми похилого віку. Методичні рекомендації до практичних та лабораторних занять. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. 140 с.
12. Мовчан М. М. Самотність як феномен буття особистості : монографія. Полтава : РВВ ПУСКУ, 2009. 265 с.
13. Катомік Г. В., Корнієнко І. О. Техногенні катастрофи: психологічна допомога очевидцям та постраждалим. Практична психологія та соціальна робота. 2003. No 6. С. 30 51.
14. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій : методичний посібник / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос, Л. І. Литвиненко, Царенко Л. Г.; за ред. З. Г. Кісарчук. К.: ТОВ Видавництво «Логос», 2015. 207 с.

15. Зливков В. Л., Лукомська С. О. Сучасні тренінгові технології розвитку особистості в освіті. Київ. 2022. 184 с. URL: http://surlЛі/fVnao (дата звернення 15.08.2023 р.).
16. Практикум із групової психокорекції: підручник / С.Д. Максименко, О.О. Прокоф'єва, О.В. Царькова, О.В. Кочкурова. Мелітополь: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2015. 414 с. ISBN

Інформаційні ресурси:

1. Попович І. С. Соціально-психологічні очікування в людських взаєминах : монограф. / І. С. Попович. – Херсон : ВАТ «ХМД», 2009. – 240 с.
2. Афанасьєва Н. Є., Перелигіна Л. А. Теоретико-методологічні основи соціально-психологічного тренінгу: навч. посіб. / Н. Є. Афанасьєва, Л. А. Перелигіна. – URL: http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/3246/1/%D0%9C%D0%A1%D0%9F%D0%A2%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf
3. Попович І. С. Роль соціальних очікувань особистості у формуванні громадянської компетентності [Електронний ресурс] / І. С. Попович // Актуальні питання формування та розвитку громадянських компетентностей в Україні: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. уч., 17–18 берез. 2016 р., м. Київ / За заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, Н. Г. Протасової, Ю. О. Молчанової. – К. : «Основа», НАДУ при Президентові України, 2016. − С. 206–210. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM): кольор. ; 12 см. – (Швейцарсько-український проект «Розвиток громадянських компетентностей в Україні – DOCCU»). – Систем. вимоги : Pentium–266; 32 Mb RAM ; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. – Назва з титул. екрану.
4. Загальні політики використання штучного інтелекту в навчанні, викладанні й дослідженнях у Херсонському державному університеті (Затверджено на засіданні вченої рали університету, протокол від 29 червня 2023 року, №14). https://www.kspu.edu/FileDownload.ashx?id=00653012-555c-46b2-bb64-05ba9bf26773
5. Інтернет: http://www.google.com.ua, http://www.ukr.net, та ін.

Гарант ОП **Капіталіна ДЕМЕНТЬЄВА**